

Incest in 2 Samuel 13, Deel II

Nadat ik in het vorige stukje al uitleg gegeven heb over achtergronden van het verhaal over de aanranding van Tamar, de bekoorlijke dochter van David, door haar halfbroer Amnon, wil ik in dit stukje ingaan op mogelijke motieven van de diverse personages.

Allereerst Amnon: Hij werd smoorverliefd op Tamar. Er staat wel dat Tamar een mooi meisje was, maar schoonheid op zich lijkt me nooit een aanleiding tot verliefdheid.

Zal de echte reden voor zijn verliefdheid gelegen zijn in het feit dat zij de zuster van Absalom was? De moeder van Absalom en Tamar was een prinses, de dochter van de koning van Gesur. Amnon zelf was van eenvoudige komaf. Zijn moeder was een eenvoudig Israëlitisch meisje uit Jizreël. Amnon moet dit beseft hebben. Door Absaloms zuster aan te randen wilde hij Absalom vernederen.

Vervolgens Absalom: Absalom was formeel wel de derde zoon, maar zal zichzelf als tweede zoon beschouwd hebben. De tweede zoon van David, Kileab, was de zoon van Abigail, en waarschijnlijk nog verwekt door haar eerste man Nabal, en dus een onechte zoon van David. En kreeg in de traditie van de aartsvaders niet de tweede zoon het eerstgeboorterecht? Denk maar aan Izaäk en Ismaël en aan Jakob en Ezau. Zo zal ook Absalom gemeend hebben dat hij bestemd was om de positie van zijn vader over te nemen. Als Absalom verneemt dat zijn zuster aangerand is door Amnon, is dit voor hem de aanleiding om het zijn broer betaald te zetten. Hij zint op bloedwraak. Hij voorkomt dan ook dat Tamar haar beklag kan doen bij David. Als zij openlijk had kunnen vertellen wat Amnon met haar gedaan had, zou deze door David berecht kunnen worden. In de Tora staat dat de consequentie van zo'n daad is dat de man die zoiets doet het meisje tot vrouw moet nemen. Dat is juist iets wat Absalom beslist niet wil, want dan bleven de aanspraken van Amnon op de troon gewoon intact. Vandaar dat Absalom zijn zuster in zijn huis opneemt om te voorkomen dat ze er een rechtszaak van zou maken. Intussen broedt hij een plan uit om Amnon te zijner tijd te vermoorden, waarna de weg naar de troon voor hem open is.

En dan David zelf: Met al zijn levenservaring heeft hij geen besef van wat er zich in zijn eigen gezin afspeelt. Hij realiseert zich na het gebeuren dat hijzelf een dubieuze rol gespeeld heeft in het verhaal. Hij heeft persoonlijk Tamar naar Amnon gestuurd om voor haar 'zieke' broer te zorgen. En heeft hij wat aanranden betreft, zelf geen boter op zijn hoofd? Heeft hij niet Bathseba aangerand, zoals in 2 Samuel 11 beschreven is? Denkt dan ook door te zwijgen over het hele gebeuren dat het langzamerhand in het vergeetboek zal raken.

Tenslotte Tamar: Zou het meisje echt geen weet gehad hebben van de verliefdheid van haar halfbroer Amnon? Laat ze zich als willoos schaap naar de slachtbank leiden als David haar vraagt om voor haar zieke halfbroer te gaan zorgen? En zelfs als dit zo is, blijft zij haar argeloosheid behouden als Amnon haar uitnodigt in zijn slaapkamer, terwijl daar niemand anders aanwezig is? En hoe zit het met de bijzondere koekjes die ze voor Amnon bakt? Het zijn 'hartenkoeken'. Koeken die de vorm van een hart hebben, waarmee zij iets speciaals wil zeggen. Nee, niet van 'ik houd van je', want het hart is in de eerste plaats het symbool van het verstand. Ze geeft in de vorm van de koekjes weer dat zij een goed doordacht plan heeft. En haar plan wordt even later duidelijk uit wat zij in 2 Samuel 13: 16 zegt. Daar heeft Tamar het over het kwaad dat Amnon haar aandoet door haar weg te sturen. Dit is veel erger dan het andere dat hij met haar gedaan had. Tamar heeft het niet over wat Amnon haar aangedaan heeft, nee, ze zegt 'Wat jij mét mij gedaan hebt'. Het woordje 'mèt' geeft duidelijk aan dat de aanranding met haar instemming gebeurde. Ook al had ze liever gezien dat zij pas ná de

huwelijkssluiting seks hadden gehad. Mijn conclusie is dan ook dat Tamar helemaal niet zo van streek geraakt was door de aanranding zelf, maar wel dat Amnon haar buiten de deur zette, in plaats van haar ten huwelijk te vragen. Haar plan om Amnon te bewegen bij David om haar hand te vragen, is volkomen mislukt omdat haar plan niet strookte met wat zowel Amnon, als David en ook Absalom op het oog hadden.

Lukas de Grootte, Juli 2024